

Productschap Diervoeder

VERGADERING : OPENBAAR BESTUUR
DATUM : 9 NOVEMBER 2005
AGENDAPUNT : 16
BIJLAGE : OB-05-94

BETREFT **Monitoring en survey PDV ongewenste stoffen in de diervoedersector 2006**

Jaarlijks wordt een monitoringprogramma opgesteld. De bijgevoegde is opgesteld op basis van de evaluatie van 2004 en de ervaringen tot nu toe in 2005.

ADVIES

De Commissie Kwaliteitsbeleid Diervoedersector en het College van Deskundigen Diervoedersector adviseren positief.

FINANCIËLE ASPECTEN

Er is in de begroting 2006 een voorziening van € 250.000,- in de subfunctie "Coördinatie diervoeder certificatie en –controle opgenomen, dat toereikend is voor dit programma.

SOCIALE CONSEQUENTIES

-

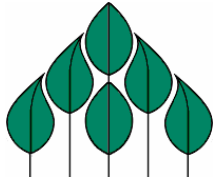
VOORSTEL

Voorgesteld wordt het programma goed te keuren en te besluiten de uitvoering ter hand te nemen.

COMMUNICATIE

-

BIJLAGE(N) : 1

Monitoring en survey PDV ongewenste stoffen in de diervoedersector 2006

1 Inleiding

In het kader van het GMP⁺ certificatieschema diervoedersector zijn productnormen en nodige beheersmaatregelen vastgesteld met het oog op de beheersing van de veiligheid van voedermiddelen voor het dier en de consument van het dierlijke product. Oogmerk is de insleep van ongewenste contaminanten via diervoeders te minimaliseren. Deze beheersmaatregelen zijn gebaseerd op een risicobeoordeling van voedermiddelen.

Ter verificatie van de effectiviteit van de beheersmaatregelen is een monitoring noodzakelijk. Deze monitoring wordt primair door de GMP⁺ gecertificeerde bedrijven uitgevoerd, waarbij aanvullend door het PDV een landelijke, onafhankelijke verificatie plaatsvindt.

Bij monitoring zijn de volgende vormen (SANCO/4546/01) te onderscheiden:

- a. At random monitoring: het aantal monsters per productsoort wordt genomen in functie van het belang van deze producten (ook wel als survey aan te duiden). Survey is bedoeld om de *feitelijke situatie die niet of onvoldoende bekend is, in kaart te brengen*.
- b. Doelgerichte monitoring ('targeted monitoring'): monitoring van vooral die producten waarin het risico van het voorkomen van bepaalde stoffen relatief hoog wordt geschat.

Het PDV monitoringprogramma in 2006 heeft betrekking op de uitvoering van doelgerichte monitoring op ongewenste stoffen in de diervoedersector, terwijl daarnaast wordt voorzien in een survey van een aantal ongewenste stoffen. Daarnaast voorziet het in de uitvoering van de medebewindstaak ingevolge de zoönoseregeling van LNV, gebaseerd op EU regelgeving, dat mede deel uitmaakt van de afspraken met de pluimveesector betreffende salmonellamonitoring. Het is gebaseerd op de ervaringen tot nu toe en de nieuwe inzichten in potentiële risico's en de wenselijkheid bepaalde gegevens te genereren.

Alle gegevens in het kader van dit programma worden opgeslagen in de PDV-databank ongewenste stoffen en producten (DOS) en zijn (voor zover men gegevens voor de betreffende contaminant aanlevert) toegankelijk voor de berichtgevers, zijnde producenten van en handelaren in voedermiddelen, evenals verwerkende mengvoederbereiders.

2 Motivering

Het uitvoeren van een monitoringprogramma door het productschap in aanvulling op het programma van de bedrijven én van de rijksoverheid is om meerdere redenen van belang.

Ten eerste is het PDV - programma een *onafhankelijke verificatie* van de monitoring door de bedrijven zelf. Tevens dient het ter verificatie van de analysegegevens die bedrijven aan de

Databank ongewenste stoffen en producten (DOS) beschikbaar stellen. Op deze wijze maken bedrijven en PDV aan ketenpartijen aantoonbaar dat de kwaliteitsborging op basis van GMP effectief is.

Ten tweede worden voor een aantal contaminanten – uit redenen van effectiviteit en efficiency – vrijwel uitsluitend door het PDV analyses uitgevoerd en niet door de bedrijven, omdat het gaat om al aangetoonde beheersbare risico's (b.v. pesticidenresiduen als HCB, DDT, zware metalen e.d.). Monitoring vindt plaats op basis van de behoefte bij ketenpartijen en afnemers van bedrijven om inzicht in de actuele stand te hebben.

Een survey is van belang ingeval op basis van een risicobeoordeling bepaalde gevaren ('hazards') worden geïdentificeerd, maar er onvoldoende informatie aanwezig is om te beoordelen wat de mate van risico is. Daarom is het van belang kennis te vermeerderen, teneinde te bezien of en op welke wijze beheersmaatregelen getroffen dienen te worden en of bepaalde parameters in het monitoringprogramma opgenomen dienen te worden.

De analysegegevens dienen tevens als één van de bronnen voor raadpleging in het kader van het uitvoeren van risicobeoordelingen.

3 Monitoring voedermiddelen en mengvoeders

3.1 Speerpunten

Speerpunten binnen het monitoringprogramma PDV 2006 zijn de salmonellamonitoring in de kritische grondstoffen en pluimveevoeders. Verder is er speciale aandacht voor ongewenste stoffen waar op basis van ervaringen uit het verleden is gebleken dat deze een risico kunnen vormen (CAP, BSE, dioxine, mycotoxinen, PAK's en PCB's).

Uitgaande van het monitoringprogramma 2005 en de tussentijdse evaluatie van dit programma in juni 2005 is per analyse in een grondstof beoordeeld of het nog zinvol is deze te handhaven. Aandachtspunten hierbij zijn geweest:

- a. de vraag of de bemonsteringsfrequentie voor salmonella een goede afspiegeling is van het aantal monsters dat de sector zelf laat analyseren.
- b. verzoek vanuit de melkpoedersector voor een intensievere controle op CAP.
- c. in hoeverre er vanuit de lopende actieplannen een verplichting geldt om een bepaalde analyse in 2006 uit te laten voeren.
- d. in hoeverre een aanpassing in de monitoring op mycotoxines zinnigere informatie voor de branche kan opleveren.
- e. in hoeverre een analyse aan de doelstellingen van het monitoringprogramma voldoet.

De aanpassingen naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie van het monitoringprogramma 2005 zijn al verwerkt in de kolom 2005 van het voorstel voor het monitoringprogramma 2006 (zie bijlage).

Uitgaande van het monitoringprogramma 2005 worden de volgende wijzigingen voorgesteld.

1. N.a.v. de tussentijdse evaluatie van het monitoringprogramma 2005

De analyses voortvloeiend uit de volgende actieplannen zijn in het monitoringprogramma voor 2006 opgenomen:

- Kwaliteitsborging palmolie,
- Kwaliteitsborging stro
- Kwaliteitsborging ambachtelijke bakkers, met als uitzondering de analyse op schimmels en gisten.

Mycotoxinen: Voorgesteld is monsters te nemen van de nieuwe oogst vanuit de verschillende herkomstgebieden, zodat informatie over het voorkomen van mycotoxines tijdig richting de diervoedersector kan worden gecommuniceerd. De volgende werkwijze is voorgesteld. Van de genomen monsters worden in eerste instantie een beperkt aantal monsters geanalyseerd. Mocht op basis van deze eerste analyses blijken dat in bepaalde gebieden sprake is van een verhoogd voorkomen van mycotoxinen kan besloten worden om de overige monsters uit betreffende herkomstgebieden alsnog te analyseren. Bij de in de tabel vermelde analysekosten is er vanuit gegaan dat er geen aanvullende analyses nodig zijn.

Dioxine: I.v.m. de verlaging van de norm voor dioxine in leghennenvoeders wordt voorgesteld 10 monsters leghennenvoer kwantitatief op dioxine te laten analyseren.

Aflatoxine: Rijst en rijst bijproducten zijn kritisch voor wat betreft aflatoxine. Voorgesteld wordt 10 monsters te laten analyseren op aflatoxine.

2. Wijzigingen geldend voor het monitoringprogramma 2006

Salmonella:

- kritische grondstoffen: de aantallen monsters, te nemen per grondstof, zijn nader gespecificeerd.
- pluimveevoeders en varkensvoeders: de aantallen te nemen monsters zijn aangepast om ervoor zorg te dragen dat de monsternamen door PDV een goede afspiegeling is van het aantal analyse-uitslagen dat de branche aanlevert voor DOS.
- rundveevoeders en overige voeders: Geadviseerd wordt deze analyses te schrappen. Wel dient de GMP18B, waarin de normen voor wat betreft de monsternamen door PDV op salmonella zijn beschreven, op dit punt te worden aangepast.

CAP: Op verzoek van de melkpoedersector voor een intensievere monitoring op CAP in magere melkpoeder is het aantal monsters magere melkpoeder verhoogd van 20 naar 50.

DON: Toegevoegd zijn tarwegries (10 monsters) en tarwezemelgrint (5 monsters). Verder wordt voorgesteld triticale (5 monsters) te laten analyseren op DON i.p.v. Zearaleone.

Arseen: Gebleken is dat Arseen in minerale grondstoffen regelmatig een verhoogde waarde laat zien. Voorgesteld wordt om 50 monsters minerale grondstoffen op Arseen te laten analyseren.

Lood: Voorgesteld wordt om 20 monsters krijt van verschillende herkomsten op Lood te laten analyseren.

3.2 Uitvoering

Voor de uitvoering van het monitoringprogramma wordt gebruik gemaakt van monsters in voorraad in de monsteropslag van een gecertificeerd laboratorium. Aanvullend worden er monsters genomen bij bedrijven. Deze monsternamen zijn op offertebasis gegund aan een geaccepteerde instelling. Analyse van de monsters wordt uitgevoerd door geaccepteerde laboratoria volgens erkende analysemethoden.

De bedrijven waar de monsters zijn genomen, worden op de hoogte gebracht van de resultaten.

4 PDV - databank ongewenste stoffen en producten

Uitgangspunt is dat GMP gecertificeerde bedrijven hun monitoringgegevens maandelijks beschikbaar te stellen aan de PDV-databank ongewenste stoffen en producten (DOS). Daarin worden ook de monitoring en survey gegevens van het productschap opgeslagen.

Alle berichtgevers kunnen alle gegevens m.b.t. contaminanten in de databank on line (via internet) raadplegen.

Doel van het vastleggen van alle gegevens in de databank is dat alle belanghebbenden adequaat gebruik kunnen maken van de gegevens in hun eigen bedrijfsvoering (risicobeoordeling, ingangscontrole), evenals dat de transparantie betreffende de veiligheid van voedermiddelen wordt vergroot.

5 Kosten en financiering

Voor het monitoringprogramma, inclusief analyse- en bemonsteringskosten is in de begroting 2006 onder diensten door derden in de subfunctie "Coördinatie Diervoedercertificatie en – controle" een bedrag opgenomen van € 250.000.

Bijlage: 1

Bijlage: Concretisering monitoring diervoedersector 2006

Ongewenste stof	Grondstof	2005	totaal	2006	totaal
Aflatoxine	Kokosschroot	5		5	
	Kokosschilfers	5		5	
	Rundvee mengvoeders	5		5	
	Rijst en rijstbijproducten	10		10	
Totaal		25		25	
OTA	Mengvoeders die mais of tarwe bevatten (varkensvoeders)	5		5	
Totaal			5		5
DON	Tarwe(monsters nieuwe oogst) 15 monsters analyseren	5		30	
	Tarwegries (monsters nieuwe oogst)	0		10	
	Tarwezemelen (monsters nieuwe oogst)	0		5	
	Mengvoeders met veel tarwe (pluimveevoeders)	5		2	
	Mengvoeder voor varkens (m.n. biggenvoeders; startvoeders)	5		2	
	stro	12		12	
	triticale (monsters nieuwe oogst) 10 monsters analyseren	0		20	
	gerst (monsters nieuwe oogst) 15 monsters analyseren	15		30	
Totaal			42		111
Zearaleone	triticale (monsters nieuwe oogst)	5		0	
	Maïs(monsters nieuwe oogst)	10		10	
	CCM (monsters nieuwe oogst)	5		5	
	Mengvoeders voor fokzeugen (dragend zeugenvoer; lactatievoer)	10		10	
Totaal		30		25	
Arseen	Minerale grondstoffen	5		50	
Totaal			5		50
Cadmium	Monocalciumfosfaat	3		3	
Totaal			3		3
Fluor	Voederfosfaat	3		3	
Totaal			3		3
Kwik	Vismeeel				
	Voederfosfaat	3		3	
Totaal			3		3
Lood	Voederfosfaat			3	
	Krijt (verschillende herkomsten)	3		20	
Totaal			3		23
As, Cd, Pb, Hg	palmolie	15		15	
Totaal			15		15

Ongewenste stof	Grondstof	2005	totaal	2006	totaal
As, Cd, Pb	stro	12		12	
Totaal			12		12
Nikkel	Gehard plantaardig vet	3		3	
Totaal			3		3
Pesticiden	Plantaardige vetzuren	5		5	
	palmolie	10		10	
Totaal			15		15
PCB	Dierlijk vet	5		5	
	Mengvetten	5		5	
	Plantaardig vet	5		5	
	Plantaardige vetzuren	5		5	
Totaal			20		20
PAK's	Grasmeelbrok	5		5	
	Lucernemeel/brok	5		5	
	Kokosschilfers	5		5	
Totaal			15		15
Dioxine (kwantitatief)	Citruspulp	5		5	
	Grasmeel/brok	5		5	
	Lucernemeel/brok	5		5	
	Kokosschilfers	5		5	
	palmolie	10		10	
	leghennenvoeders	10		10	
Totaal			40		40
Dioxine (Calux)	Vismeel	5		5	
	Visolie	5		5	
Totaal			10		10
Zoogdiermeel controle	Diervoeders	20		20	
	bijproducten bakkerij	12		12	
Totaal			32		32
Salmonella	Grondstoffen <i>salmonella kritische grondstoffen zoals genoemd in de GMP 18b</i> ZA Sojaschroot/schilfers Vismeel (onbehandeld) raapzaadschroot EU zonnebloemzaadschroot getoaste sojabonen eierschalen	500			
	Pluimvee: topfok/opfok/vermeerdering	50		50	
	Pluimvee: vleeskuikenvoeders	50		130	
	Pluimvee: leghennenvoeders	100		150	
	Rundveevoer	40		0	
	Varkensvoer	40		150	
	Overige mengvoeders	20		0	
				130	
				5	
				220	
				40	
				40	
				5	

Ongewenste stof	Grondstof	2005	totaal	2006	totaal
	bijproducten bakkerij	12		12	
	stro	12		12	
Totaal			824		944
Koolwaterstoffen	palmolie	15		15	
Totaal			15		15
Vrijwillige regelingen divers		20		20	
Totaal			20		20
CAP	Magere melkpoeder verschillende orgines	20		50	
Totaal			20		50
Totaal aantal analyses			1.160		1.439